

Roczny Plan Działania na rok: 2024

Tytuł lub zakres projektu:

WSPARCIE RÓWIEŚNICZE W ZAKRESIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO MŁODZIEŻY
(PEER SUPPORT)

Wersja fiszki: 1

Numer i data uchwały Komitetu Monitorującego: uchwała nr 88 z dnia 6
czerwca 2024

Informacje o instytucji opracowującej fiszkę

Instytucja: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Dane kontaktowe osoby (osób) do kontaktów roboczych:

Bartosz Siemiątkowski, adres e-mail: bartosz.siemiatkowski@mfipr.gov.pl, nr
telefonu: +48 22 273 77 97

Fiszka projektu wybieranego w sposób niekonkurencyjny

Podstawowe informacje o projekcie

Numer i nazwa Priorytetu: FERS.05 – Innowacje społeczne

Numer i nazwa działania FERS: FERS.05.01 Innowacje społeczne

Cel szczegółowy, w ramach którego projekt będzie realizowany

ESO4.6 - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Typ projektu FERS: Makro-innowacje – opracowanie (o ile będzie to konieczne), przetestowanie, upowszechnienie i podjęcie działań w zakresie włączenia wybranych nowych rozwiązań do polityki lub praktyki.

Podmiot, który będzie wnioskodawcą:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE)

Cel i opis projektu (w tym uzasadnienie realizacji i planowana trwałość)

Głównym celem projektu będzie opracowanie i przetestowanie w szkołach ponadpodstawowych metody wsparcia dla uczniów/uczennic w kryzysach psychicznych, opartej o wsparcie rówieśnicze, tzw. metodę peer support.

Punktem wyjścia dla opracowania metody, która zostanie przetestowana w ramach projektu, będą doświadczenia z pierwszych pilotażowych działań krajowych wykorzystujących podejście peer support, a także doświadczenia dotyczące podobnych inicjatyw zagranicznych.

Opracowanie metody oraz potwierdzenie jej skuteczności w teście obejmującym około 200 szkół ponadpodstawowych pozwoli na ocenę możliwości poszerzenia i uzupełnienia oferty działań na rzecz rozwoju środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, które doświadczają kryzysu psychicznego oraz ich rodzin.

Zakładamy że wypracowana i przetestowana w projekcie metoda, zakładająca ścisłą współpracę młodzieży z osobami pracującymi w zawodzie psychologa i pedagoga przyczyni się do poprawy klimatu środowiska szkolnego, zwiększy zaufanie do nauczycieli i innych osób dorosłych, wprowadzi do systemu szkolnego niestosowane dotychczas lub zapomniane rozwiązania (np. aktywne słuchanie, mediacje) oraz umożliwi wypracowanie dobrych praktyk w tym zakresie.

Zakłada się możliwość skalowania innowacji, jeśli w pierwszych etapach realizacji spotka się ona z szerokim zainteresowaniem, a wypracowana metoda będzie wskazywała na wysokie prawdopodobieństwo sukcesu we wdrożeniu w praktyce.

Peer support jako model wsparcia jest stosowany w programach wdrażanych od lat poza Polską i może stanowić odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie wsparcia środowiskowego w obliczu pogłębiającego się kryzysu zdrowia psychicznego młodzieży. Jak wskazują eksperci¹ wsparcie rówieśnicze jest formą nieprofesjonalnego niesienia pomocy i wykazuje się dużą skutecznością. W obliczu poważnego kryzysu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz trudności w organizacji skutecznej, instytucjonalnej, systemowej pomocy specjalistycznej należy sięgnąć po wszelkie dostępne formy wsparcia pozainstytucjonalnego. Programy wsparcia bazujące na naturalnych zasobach grupy rówieśniczej są skuteczną formą pomocy w sytuacjach kryzysowych. W obliczu badań ukazujących znaczenie wczesnej interwencji², szkoły są szczególnie ważną przestrzenią w tym zakresie.

Analiza badań skuteczności programów wsparcia rówieśniczego prowadzonych na świecie³, bazujących na naturalnych zasobach grupy rówieśniczej wskazuje, że mogą być one skuteczną formą pomocy. Badania potwierdzają także, że gdy nastolatek znajdzie się w sytuacji kryzysowej, osobami, którym zwierza się ze

---

¹ Hart i in., Teen Mental Health First Aid as a school-based intervention for improving peer support of adolescents at risk of suicide: Outcomes from a cluster randomised crossover trial. Australian & New Zealand Journal of Psychiatry, 2020; Booth i in., School-based health promotion to improve mental health literacy: a comparative study of peer-versus adult-led delivery, Journal of Mental Health, 2022

² R. Rejniak, Dialog Motywujący jako metoda działania we wczesnej interwencji profilaktycznej, 2019

³ T. King, M. Fazel, Examining the mental health outcomes of school-based peer-led interventions on young people: A scoping review of range and a systematic re- view of effectiveness, 2021

swojego problemu są najczęściej przyjaciele (częściej nawet niż rodzice). Co ciekawe, jakość i efektywność wsparcia otrzymanego od rówieśników, jest oceniana podobnie wysoko, jak od rodziców⁴. Potwierdzają to również badania przeprowadzone przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę (2020), dotyczące m.in. wsparcia społecznego w sytuacji pandemii, wskazując, że pomoc kolegi lub koleżanki jest drugim w kolejności źródłem wsparcia w kryzysowych sytuacjach – wskazywało na nią 42,8% badanych osób.

Wnioski wynikające z wielu badań stanowią zatem kluczową przesłankę, uzasadniająca uruchomienie rozwiązań promujących wsparcie rówieśnicze jako innowacyjne podejście do poprawy dobrostanu psychicznego młodzieży.

Kolejną przesłanką dla realizacji projektu są również podobne rozwiązania testowane zagranicą. Realizowane z powodzeniem na szeroką skalę w USA, działania oparte o peer support tzw. program HopeSquad obejmujący prawie 1700 szkół oraz program Mind w UK obejmujący blisko 100 społeczności, są potwierdzeniem skuteczności wsparcia rówieśniczego jak i inspiracją do wprowadzenia metodyki w naszym kraju.

Bazując więc na wiedzy teoretycznej, rozwiązaniach zagranicznych, ale także doświadczeniach z pierwszych podejmowanych już w polskich szkołach na niewielką skalę działaniach pilotażowych opartych o metodę peer support: programie PEER SUPPORT realizowanym przez Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w ramach projektu Środowiskowe centrum zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży dofinansowanego ze środków PO WER oraz programie „Działaj, rozmawiaj! - wsparcie rówieśnicze na rzecz dobrostanu psychicznego”, w ramach zadania MEN z zakresu zdrowia publicznego pn. „Wolontariat na rzecz wsparcia rówieśniczego w ochronie zdrowia psychicznego dzieci i uczniów”, stwierdzono celowość rozwijania metod bazujących na zasobach grupy rówieśniczej oraz tworzenia rozwiązań promujących kulturę wsparcia rówieśniczego. Działania te obejmują rozwijanie umiejętności skutecznej komunikacji i empatii w ramach grupy rówieśniczej. Rozwijanie tego rodzaju metod umożliwi wdrażanie oraz badanie efektywności programów ochrony zdrowia psychicznego młodzieży, zakładających wielopoziomowe wsparcie wbudowane w lokalny system pomocy.

Opracowanie metody wsparcia rówieśniczego dla młodzieży doświadczającej trudności w funkcjonowaniu psychospołecznym zostanie powierzone ekspertom i ekspertkom m.in. z dziedziny psychologii i psychiatrii. Ekspersi ci na podstawie przeprowadzonego przeglądu badań oraz działań podejmowanych na temat prowadzenia tego rodzaju profilaktyki zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w Polsce i za granicą, opracują założenia metody, która zostanie następnie przetestowana w 200 szkołach ponadpodstawowych (z wyłączeniem szkół policealnych).

Przedmiotowy projekt zakłada pomoc młodzieży w osiągnięciu równowagi emocjonalnej poprzez utworzenie w szkołach objętych projektem zespołu przygotowanych tzw. schoolworkerów, których zadaniem będzie identyfikacja rówieśników potrzebujących wsparcia. Zakłada się że pozwoli to na możliwie szybkie identyfikowanie kryzysów psychicznych oraz dotarcie do młodzieży, która

---

⁴ S. Grzelak, D. Żyro, Jak wspierać młodzież w niestabilnym świecie? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego po trudnych latach 2020-2022, Warszawa, 2023

do tej pory nie korzystała lub korzystała w bardzo ograniczonym zakresie z pomocy psychologicznej. Zaproponowane podejście stanowi z jednej strony odpowiedź na potwierdzony badaniami, wysoki stopień zaufania młodzieży do rówieśników, silną potrzebę przynależności do grupy rówieśniczej i budowania znaczących relacji z jej przedstawicielami oraz z drugiej strony wykorzystuje altruizm, a także szeroko opisaną przez psychologów społeczną potrzebę zachowań pomocowych.

Zadaniem schoolworkerów będzie zidentyfikowanie osób potrzebujących wsparcia, zapobieganie stygmatyzacji i izolacji, poprowadzenie rozmowy i zgłoszenie zaobserwowanego problemu koordynatorce lub koordynatorowi szkolnemu, będącemu osobą pierwszego kontaktu w sytuacji kryzysowej (osoby pracujące w szkole w zawodzie psychologa i pedagoga). Schoolworkerzy będą mogli pokazać rówieśnikom jak budować zdrowe relacje rówieśnicze oraz uświadomić rówieśnikom jak ważne jest dbanie o swoje samopoczucie oraz jakie proste techniki i narzędzia mogą zastosować w przypadku, gdy zmagają się z trudnościami.

Uczniowie nie będą prowadzili interwencji psychologicznych. Zadaniem schoolworkerów będzie pełnienie jedynie roli uczniowskich informatorów (posiadających wiedzę na temat kryzysów, form wsparcia, miejsc, w których można zgłosić się po pomoc). Uczniowie nie będą wyręczali ani nie zastąpią osób dorosłych. Schoolworkerzy będą osobami kontaktowymi w sytuacjach trudnych, źródłem informacji i wsparcia emocjonalnego. Zakłada się, że ich działania będą mogły być realizowane w ramach wolontariatu szkolnego. W przypadku jakichkolwiek podejrzeń dotyczących bezpieczeństwa, będą przekazywali informacje do koordynatora szkolnego/koordynatorki szkolnej, którzy zgodnie z założeniami metody peer support będą odpowiedzialni za zorganizowanie odpowiedniej pomocy psychologicznej. Będą to przede wszystkim osoby pracujące w szkole w zawodzie psychologa i pedagoga. Zadaniem osób pracujących w szkole w zawodzie psychologa i pedagoga wybranych do testu będzie także udoskonalenie metody peer support, w tym bieżące raportowanie możliwych usprawnień metody. Grupą docelową projektu będzie kadra szkolna (osoby pracujące w zawodzie psychologa i pedagoga.) ponieważ zakładamy, że oni w największym stopniu wykorzystają tę metodę w codziennej pracy.

W ramach projektu planuje się prowadzenie działań integrujących testowane rozwiązanie z działaniami prowadzonymi przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne (dalej PPP) czy Ośrodki Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej (tzw. ośrodki I poziomu referencyjnego- dalej OŚOPiP). Przedstawiciele i przedstawicielki instytucji wspierających pracę szkoły w zakresie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego zostaną zapoznani z metodyką projektu, co powinno pozwolić na ich skuteczne włączenie się w działania pomocowe na etapie procesu zdrowienia. Lokalni specjaliści będą stanowić ważne zaplecze merytoryczne, m.in. jako wsparcie dla koordynatorów/koordynatorek szkolnych oraz schoolworkerów w radzeniu sobie z sytuacjami trudnymi, czy planowaniu działań wspierających przez specjalistów szkolnych. Takie podejście wpłynie na efektywność udzielanego wsparcia, zapewni dostęp do specjalistów w sytuacji, kiedy wsparcie w ramach działań szkoły będzie niewystarczające oraz wpłynie na integrację środowiska lokalnego na rzecz budowania dobrostanu szkoły i placówki. Planowane zaangażowanie lokalnych instytucji, działających w obszarze poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego oraz zdrowia psychicznego, w

działania testujące wsparcie rówieśnicze powinny przyczynić się również do zachowania trwałości rezultatów projektu.

Eksperci oraz ekspertki odpowiedzialni za opracowanie metody wsparcia rówieśniczego tzw. liderki/liderzy merytoryczni będą również aktywnie uczestniczyć podczas procesu wdrażania metody w szkołach ponadpodstawowych. Zakłada się że do ich zadań, już po wypracowaniu opisanej powyżej metody, będzie należało prowadzenie warsztatów wdrożeniowych oraz bieżące wsparcie mentorskie. Liderki/liderzy merytoryczni będą ponadto prowadzili superwizje. Dodatkowo liderki/liderzy merytoryczni będą zaangażowani w procesy monitoringu oraz ewaluacji w trakcie testowania metody w szkołach ponadpodstawowych, w celu oceny stopnia w jakim wdrażana metoda sprawdza się w praktyce, a co za tym idzie w razie potrzeby, w celu aktualizacji oraz modyfikacji wdrażanej metody na podstawie wypracowanych na spotkaniach wniosków.

Testowaniu metody będzie towarzyszył monitoring i ewaluacja, dzięki którym metoda będzie aktualizowana w czasie testu trwającego trzy lata szkolne. Monitorowanie będzie obejmowało zarówno działania prowadzone na poziomie szkoły jak i działania podejmowane w szerszej, lokalnej perspektywie, na rzecz budowania rozwiązań służących wsparciu młodzieży i środowiska szkolnego. Szczegółowa koncepcja działań monitorujących i ewaluacji zostanie wypracowana przez ekspertów/ekspertki projektu. Wnioski wynikające z prowadzonego monitorowania będą na bieżąco analizowane tak, aby możliwe było włączanie dobrych rozwiązań do realizowanych działań oraz ich modyfikowanie. Ewaluacja będzie prowadzona zarówno na poziomie oceny zastosowanej metody jak i na poziomie działań prowadzonych z wykorzystaniem planowanej metody. Jednym z ważnych elementów ewaluacji będzie ocena jakości i skuteczności podejmowanych działań w dłuższej perspektywie. W ramach ewaluacji planowane są zarówno obserwacje, jak i wywiady z osobami zaangażowanymi w realizację działań. Istotny element ewaluacji będzie stanowiła ocena poprawy klimatu społecznego szkoły dokonana przez różnych przedstawicieli środowiska szkolnego.

Zostaną przeprowadzone działania upowszechniające dotyczące przebiegu i wyniku testu. Pierwsze działania upowszechniające polegające na prezentowaniu wyników testu planowane są po zakończeniu pierwszego roku testowania metody w szkołach, poprzez zorganizowanie spotkań dla decydentów edukacyjnych, z udziałem przedstawicieli społeczności lokalnych oraz przedstawicieli organów prowadzących. Przekaz dotyczący wyników testowania zostanie również włączony w działania informacyjne MEN. Dzięki zarządzaniu platformą eTwinning oraz EPAL, FRSE będzie mogła dzielić się wiedzą z szeroką społecznością nauczycieli, edukatorów, trenerów.

Na koniec projektu zostanie opracowana ostateczna wersja metody wsparcia rówieśniczego. W przypadku gdy metoda sprawdzi się w praktyce szkół ponadpodstawowych zostaną podjęte działania w celu włączenia jej do praktyki jak największej liczby szkół ponadpodstawowych w Polsce (włączenie do praktyki), a także zostaną podjęte działania dotyczące włączenia tej metody do polityk publicznych.

Zakładamy że realizacja projektu pozwoli na upowszechnienie nowej formy wsparcia młodzieży w zakresie dobrostanu psychicznego. Dodatkowo projekt może rozszerzyć współpracę szkoły z otoczeniem (PPP czy OSOPiP) oraz podnieść kompetencje specjalistów szkolnych, przede wszystkim poprzez dostęp do profesjonalnej superwizji i szkoleń. Zakładamy że udział w projekcie może również

zachęcić część uczniów i uczennic do związania swojej dalszej edukacji ze wsparciem zdrowia psychicznego, co może stanowić dodatkową wartość w kontekście niwelowania niedoboru specjalistów zajmujących się tematyką zdrowia psychicznego.

Trwałość rezultatów projektu będzie w pierwszej kolejności dotyczyła wdrożenia nowej metody do praktyki kilkuset szkół ponadpodstawowych, które wezmą udział w pilotażu. Zastosowanie nowej metody powinno wpłynąć na całe środowisko szkolne: młodzież – poszerzając jej kompetencje i poprawiając jej dobrostan psychiczny; osoby pracujące w zawodzie psychologa i pedagoga – dając im nowe „narzędzie” pracy; nauczycielki i nauczycieli – proponując im nowe formy kontaktu/oddziaływań pedagogicznych na uczniów. Cała społeczność szkolna poprzez oddziaływanie psychoedukacji pozyska wiedzę i zwiększy świadomość na temat tego, jak ważne jest dbanie o swoje samopoczucie i gdzie można zwrócić się o pomoc w przypadku trudności.

Zakłada się również, że szkoły biorące udział w testowaniu będą kontynuowały współpracę z lokalnymi instytucjami, przede wszystkim PPP, które będą wspierały je w dalszym wdrażaniu metody peer support.

Trwałość realizowanego projektu będzie opierała się na wypracowanej metodzie rówieśniczego wsparcia (peer support), która wraz z rekomendacjami umożliwi zastosowanie opisywanej innowacji w jak najszerszej skali, na terenie całego kraju. Przetestowanie metody i potwierdzenie jej skuteczności umożliwi przygotowanie projektów zmian legislacyjnych i włączenie metody opartej na wsparciu rówieśniczym do polityki publicznej.

Uzasadnienie wyboru projektu w sposób niekonkurencyjny oraz wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą

Opisywany projekt, ze względu na założenie oraz charakter planowanych działań, spełnia warunek określony w art.44 ust.2 pkt 2 Ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027- ma strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju.

Strategiczne znaczenie projektu zostanie zapewnione również poprzez udział w projekcie Ministerstwa Edukacji Narodowej, odpowiadającego m.in. za profilaktykę zdrowia psychicznego uczniów i uczennic oraz edukacji zdrowotnej.

Zgodnie ze strategią przyjętą w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 opracowanie i wdrażanie programów profilaktyki zdrowia psychicznego a konkretnie wdrażanie i ewaluacja programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej oraz selektywnej ukierunkowanych m.in. na zapobieganie zachowaniom suicydalnym, autoagresywnym, dostosowanych do potrzeb różnych populacji jest jednym z celów operacyjnych NPZ (cel operacyjny 3: Promocja zdrowia psychicznego). Należy zatem podkreślić, że metoda rówieśniczego wsparcia wpisuje się w cele Narodowego Programu Zdrowia. Peer support opiera się na podejmowaniu działań skierowanych do grupy zwiększonego ryzyka, czyli do osób, które w stopniu wyższym niż przeciętny są narażone na rozwój zaburzeń, koncentruje się na zagrożonych grupach młodzieży, osobach, które cechuje wysoka ekspozycja na czynniki ryzyka. Jest to tak zwana profilaktyka selektywna.

Ponad 30-letnie doświadczenie Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w zarządzaniu europejskimi programami wspierającymi system oświaty, wielotorowe i

innowacyjne działania edukacyjne, liczne kontakty umożliwiające współpracę z instytucjami edukacyjnymi, jak również owocna współpraca z MEN – m.in. w trwającym obecnie projekcie parasolowym dla projektów KPO LLL (FERS LLL) – potwierdzają i dają gwarancję zarówno prawidłowej realizacji projektu jak i jego trwałości.

Od 1998 r. FRSE zarządzała programami takimi jak: Socrates I, II, Uczenie się przez całe życie, Erasmus+, otwierając szkołom, nauczycielom oraz uczniom nowe ścieżki rozwoju. W ramach podejmowanych działań skierowanych do sektora edukacji szkolnej Fundacja jako jedna z pierwszych w Europie skorzystała także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki i Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój dając możliwości edukacyjne kolejnym szkołom. W 2018 r. FRSE przystąpiła do implementacji innowacyjnego projektu: „Ponadnarodowa mobilność uczniów” skierowanego do uczniów polskich szkół. W ramach działań skierowanych do młodzieży pełni także funkcję Operatora Programu Edukacja, finansowanego z funduszy MF EOG 2014-2021 oraz Centrum Współpracy z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu (SALTO). Od 2023 rozpoczęła kolejne projekty skierowane do kadry pedagogicznej i uczniów w programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego Koordynacja takich projektów jak np. Comenius, Erasmus+ czy „Ponadnarodowa mobilność uczniów”, w których istotą działania były edukacyjne mobilności uczniów, zrodziła możliwości współpracy z wieloma szkołami oraz umożliwiła zdobycie nowych doświadczeń edukacyjnych. FRSE aktywnie uczestniczy także w europejskich sieciach oraz inicjatywach informacyjno-edukacyjnych, takich jak m.in.: eTwinning, Eurodesk Polska, Europass, Eurydice, WorldSkills Poland, Youth Wiki, Europejski Portal Młodzieżowy czy EPALE, co dodatkowo potwierdza jej potencjał do obsługi nowych projektów.

FRSE poprzez organizację licznych działań promocyjnych i wydarzeń informacyjno-edukacyjnych jest w stanie skutecznie dotrzeć do szkół oraz innych instytucji, których zaangażowanie jest pożądane z punktu widzenia projektu, przede wszystkim PPP. W trosce o zapewnienie jak najszerszych i różnorodnych możliwości rozwoju na polu związanym z edukacją, Fundacja dokłada wszelkich starań o dywersyfikację swojej działalności, co w konsekwencji przyczynia się do zyskania rozpoznawalności nie tylko wśród jednostek i podmiotów ubiegających się o uzyskanie dofinansowania, ale także wśród osób bezpośrednio nieuczestniczących w inicjatywach, np. rodziców uczestników. Doświadczenie w zarządzaniu międzynarodowymi i krajowymi programami edukacyjnymi oraz wypracowane procedury przełożyły się na uzyskanie przez Fundację certyfikatów zgodności systemu zarządzania jakością z normą ISO 9001:2008 i ISO 9001:2015. Gwarancją efektywnej realizacji nowego projektu jest doświadczona, otwarta na nowe rozwiązania kadra. Doświadczenia uzyskane z prowadzenia przez FRSE wielu innowacyjnych programów edukacyjnych będą wykorzystane w trakcie realizacji niniejszego projektu.

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie, ze wskazaniem (o ile dotyczy): grup docelowych, planowanych terminów realizacji zadań oraz szacunkowych kosztów ich realizacji (w tym jako % budżetu projektu (kosztów bezpośrednich))

ZADANIE 1 - OPRACOWANIE METODYKI RÓWIEŚNICZEGO WSPARCIA (PEER SUPPORT) WRAZ Z OBUDOWĄ DYDAKTYCZNĄ.

Planowany termin: (lipiec 2024 – luty 2025)

Szacunkowy budżet-3,47% tj. 1 296 000 zł

Głównym założeniem zadania będzie analiza doświadczeń krajowych i zagranicznych i opracowanie metody wsparcia rówieśniczego zawierającej wszelkie niezbędne informacje i materiały dydaktyczne potrzebne do wdrożenia dla wszystkich grup (w szczególności koordynatorów i koordynatorek, schoolworkerów, liderek i liderów merytorycznych). W metodzie zawarte zostaną m.in. kryteria rekrutacji i oceny gotowości koordynatorów/koordynatorek/schoolworkerów do pełnienia danej funkcji, scenariusze warsztatów wdrożeniowych i rozmów uczniów z uczniami, schematy przepływu informacji, zasady superwizji oraz wszelkie inne wytyczne uzależnione od ostatecznego kształtu metody.

W celu wypracowania metody zostanie:

1. Powołana Rada Ekspertów ds. wsparcia środowiskowego w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, której głównym zadaniem będzie całościowy nadzór nad przebiegiem merytorycznym prac w projekcie, w tym opracowanie wytycznych i założeń do przygotowania metody, a następnie monitoring poszczególnych etapów prac w celu zapewnienia spójności działań. Zaproszenia do udziału w Radzie zostaną wystosowane w szczególności do konsultanta krajowego w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, Rzecznika Praw Dziecka, przedstawiciela samorządu uczniowskiego, przedstawicieli Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, praktyków metody peer support oraz przedstawicieli kadry zarządzającej szkół ponadpodstawowych. Rada Ekspertów będzie pełnić także rolę opiniotwórczą i doradczą w zakresie specyfiki projektu.
2. Powołana grupa liderek i liderów merytorycznych, której głównym zadaniem będzie opracowanie metody wsparcia rówieśniczego, celem prowadzenia działań wdrożeniowych w wybranych szkołach ponadpodstawowych. Ponadto grupa odpowiedzialna będzie za prowadzenie warsztatów wdrożeniowych oraz szkoleń dla koordynatorów/koordynatorek szkolnych, superwizji oraz wizyt monitorujących. W ramach tego działania zostanie również dokonany przegląd funkcjonujących na rynku rozwiązań ICT, w szczególności aplikacji antyprzemocowych, pod kątem możliwości ich wykorzystania w czasie testowania metody. W skład grupy będą mogli wejść przedstawiciele Rady Ekspertów.
3. Nawiązana współpraca z ośrodkami zagranicznymi, które podejmują działania na rzecz wsparcia dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży. Wizyty studyjne będą miały na celu obserwację placówek, instytucji w których została wdrożona metoda wsparcia rówieśniczego, poznanie opinii osób pełniących funkcję personelu sprawującego opiekę nad schoolworkerami oraz uczniów wspierających rówieśników. Taka wymiana doświadczeń pozwoli poznać rozwiązania oraz problemy z jakimi mierzą się realizatorzy podobnych działań w innych krajach (np. Wielka Brytania i Stany Zjednoczone)
4. Opracowana szczegółowa koncepcja ewaluacji i monitoringu mająca na celu ocenę skuteczności działań podejmowanych z wykorzystaniem metody oraz ocenę całego procesu. Wnioski wynikające z tych działań posłużą do bieżącej

modyfikacji metody oraz wypracowania rekomendacji w zakresie działań wdrożeniowych i doskonalących w obszarze poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.

ZADANIE 2– PRZETESTOWANIE METODY WSPARCIA RÓWIEŚNICZEGO (PEER SUPPORT) W WYBRANYCH SZKOŁACH

Planowany termin: (marzec 2025 – czerwiec 2028)

Szacunkowy budżet – 94,35% tj. 35 226 800 zł

W pierwszej fazie projektu przeprowadzona zostanie rekrutacja osób pracujących w szkołach w zawodzie psychologa i pedagoga, którzy będą testować wdrażanie metody. Warunkiem udziału w projekcie będzie zgłoszenie się chętnych osób pracujących w szkołach ponadpodstawowych w zawodzie psychologa i pedagoga do realizacji działań określonych w metodzie, którzy zostaną przygotowani do pełnienia roli koordynatorów szkolnych/koordynatorek szkolnych. Planuje się wybór ok. 400 koordynatorów/koordynatorek szkolnych z ok. 200 szkół. Docelowa minimalna liczba ww. uczestników projektu konieczna do wdrożenia pilotażu w szkole będzie mogła ulec zmianie i będzie uzależniona od wypracowanej koncepcji. Każdy wniosek złożony przez kandydatów na koordynatorów/koordynatorki szkolne powinien zawierać rekomendację dyrektora/dyrektorki szkoły. Preferowane będą wnioski zawierające deklarację przyszłej współpracy we wdrażaniu metody w danej szkole ze strony lokalnych instytucji działających na rzecz zdrowia psychicznego, przede wszystkim PPP lub OŚOPiP. Planowane jest wsparcie finansowe koordynatorów i koordynatorek szkolnych w formie stypendium motywacyjnego. Rolą koordynatorów i koordynatorek będzie wdrażanie nowej metody w szkole, testowanie jej skuteczności oraz prace nad rozwojem metody.

Zrekrutowani koordynatorzy szkolni/koordynatorki szkolne zostaną przeszkoleni z metody peer support. Organizacja szkoleń przeprowadzanych przez liderki/liderów merytorycznych – warsztaty z zakresu pierwszej pomocy psychologicznej oraz towarzyszących zagadnień i praktycznych wskazówek na temat wdrażania metody a także zasad monitoringu i ewaluacji metody.

Przeszkoleni koordynatorzy i koordynatorki będą odpowiedzialni za przeprowadzenie naboru schoolworkerów. Etapy procesu i warunki przystąpienia do rekrutacji, kryteria rekrutacji i oceny gotowości ucznia/uczennicy do pełnienia funkcji schoolworkera określone będą szczegółowo w metodzie wsparcia rówieśniczego. Zakłada się, że koordynatorzy szkolni podczas przeprowadzania naboru, będą mieli możliwość skorzystania ze wsparcia liderki i liderów merytorycznych np. poprzez ich uczestnictwo w rozmowie rekrutacyjnej.

Planowane jest przeprowadzenie warsztatów wdrożeniowych dla schoolworkerów według zakresu merytorycznego określonego w metodzie wsparcia rówieśniczego a także działania informacyjne skierowane do ich rodziców lub opiekunów prawnych. Warsztaty będą miały na celu wsparcie merytoryczne oraz przekazanie wskazówek i wytycznych do właściwych podejść w trakcie realizacji wsparcia rówieśniczego. Decyzję odnośnie do innych działań dla schoolworkerów w ramach projektu (w szczególności tych ukierunkowanych na podtrzymanie ich zaangażowania w testowanie metody) podejmie Rada Ekspertka.

W trakcie pilotażu wdrożone zostaną rozwiązania mające na celu sieciowanie społeczności szkolnej, z podziałem na koordynatorów szkolnych oraz

schoolworkerów. Planowane jest stworzenie grupy internetowej przy wykorzystaniu dowolnego istniejącego komunikatora internetowego lub portalu społecznościowego w celu rozwijania i utrwalania sieci wsparcia społecznego, co umożliwi zarówno koordynatorom jak i schoolworkerom dzielenie się doświadczeniem oraz reagowanie na pojawiające się trudności. Zakłada się również utworzenie przez szkoły stron bądź podstron internetowych odnośnie prowadzonego przez placówkę wsparcia rówieśniczego z materiałami dostępnymi na witrynie w postaci m.in. przewodników czy procedur postępowania dla koordynatorów szkolnych i schoolworkerów. Ponadto planowane jest udostępnienie przez lidera projektu oraz jego partnerów wszystkim uczestniczącym grupom w projekcie innych narzędzi wspierających wdrażanie metody peer support w szkołach, np. e-learningu czy infolinii typu help desk.

Schoolworkerzy i koordynatorzy/koordynatorki zostaną objęci superwizją, w którą będą zaangażowane liderki/ liderzy merytoryczni. Częstotliwość spotkań superwizyjnych, jak również skład grupy odpowiedzialnej za przeprowadzenie danego typu superwizji, określać będzie metoda. W przypadku konieczności przeprowadzania częstszych superwizji w szkołach z udziałem liderek/liderów merytorycznych, nastąpi zwiększenie liczby osób pełniących tę funkcję.

Działania prowadzone w szkołach będą podlegały stałemu monitoringowi oraz będą oceniane w procesie ewaluacji. W trakcie wdrażania metody w szkołach planowane jest prowadzenie cyklicznych spotkań monitorujących dla koordynatorów i koordynatorek szkolnych, przy udziale liderek/liderów merytorycznych, przedstawicieli beneficjenta i partnerów oraz członków Rady Ekspertów, organizowane w celu zbadania, jak wypracowana metoda sprawdza się w praktyce. Spotkania umożliwią również dzielenie się wiedzą oraz konfrontację sytuacji trudnych napotkanych w trakcie realizacji projektu. Monitoring działań będzie również przyczynkiem do modyfikacji metody bądź jej upowszechniania.

W trakcie testowania pilotażu planowane są bieżące działania ewaluacyjne mające na celu ocenę skuteczności wdrażanej innowacji i jej bieżącą modyfikację. Na podstawie wniosków wynikających z końcowej ewaluacji zostaną zaproponowane rekomendacje w zakresie upowszechniania metody i wykorzystania jej w procesie edukacyjnym.

Działania upowszechniające i wypracowane rozwiązania będą propagowane już po pierwszych analizach wdrażania pilotażu tj. po pierwszym roku szkolnym testowania metody.

ZADANIE 3 – OPRACOWANIE KOŃCOWYCH REKOMENDACJI W ZAKRESIE UPOWSZECHNIANIA METODY WSPARCIA RÓWIEŚNICZEGO

Planowany termin: (lipiec 2028–listopad 2028)

Szacunkowy budżet – 2,2% tj. 814 000 zł

W ramach analizy materiału pozyskanego w drodze procesu monitorowania i ewaluacji, w tym po aktualizacji rozwiązań wynikających z prowadzonego pilotażu, zostanie wypracowana ostateczna wersja metody wsparcia rówieśniczego wraz z ewentualnymi rekomendacjami w zakresie upowszechniania tej metody w szkołach.

Na podstawie wyników przeprowadzonych po zakończeniu okresu upowszechniania, w przypadku pozytywnych efektów, nastąpi próba włączenia metody wsparcia rówieśniczego do polityk publicznych, poprzez co najmniej opracowanie projektów zmian legislacyjnych w tym zakresie.

Koszty pośrednie – 3 733 680 zł (10% kosztów bezpośrednich)

Koszty pośrednie projektu będą ponoszone zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 i będą to koszty niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu. Koszty te będą ponoszone zgodnie z katalogiem kosztów pośrednich wskazanych w ww. Wytycznych.

Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?

Tak

Podmioty, które będą partnerami w projekcie, ze wskazaniem realizowanych zadań przez każdego z partnerów oraz uzasadnienie wyboru partnerów:

1. Ministerstwo Edukacji Narodowej

Minister Edukacji kieruje działem administracji rządowej - oświata i wychowanie - i ustala podstawowe kierunki polityki w tematyce oświaty i wychowania.

Obsługę ministra zapewnia Ministerstwo Edukacji Narodowej (dalej „Ministerstwo”). Ministerstwo odpowiada za realizowanie zadań Ministra w zakresie m.in. wspomagania szkół i placówek w realizacji wychowawczej i opiekuńczej funkcji szkół i placówek, tworzenia standardów udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach oraz zapewniania wysokiej jakości i dostępności wsparcia dzieciom i młodzieży w kryzysie psychicznym, w tym we współpracy z różnymi podmiotami, także w ramach realizacji zadań publicznych.

Partner projektu posiada odpowiedni i unikatowy potencjał kompetencyjny, a także zdobyte przez wiele lat bogate doświadczenie w prowadzeniu ww. działań, co niewątpliwie w dużym stopniu przyczyni się do realizacji celów i wskaźników ujętych w programie i projekcie.

Odpowiada ponadto za realizowanie zadań Ministra w zakresie:

- profilaktyki zdrowia psychicznego uczniów i uczennic oraz edukacji zdrowotnej;
- funkcjonowania gabinetów profilaktyki zdrowotnej;
- upowszechniania i ochrony praw dziecka, w tym realizacji działań wynikających z Konwencji o Prawach Dziecka, a także zapewnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa w szkołach i placówkach;
- wsparcia i promocji wolontariatu rówieśniczego na rzecz zdrowia psychicznego i współpracy przedszkoli, szkół i placówek z organizacjami pozarządowymi (m.in. finansowanie przez Ministerstwo ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 programu: „Działaj, rozmawiaj! - wsparcie rówieśnicze na rzecz dobrostanu psychicznego”, realizowanego przez Fundację „Instytut Edukacji Pozytywnej”, w ramach zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. „Wolontariat na rzecz wsparcia rówieśniczego w ochronie zdrowia psychicznego dzieci i uczniów”);

- współtworzenia rozwiązań prawnych i aktywnego uczestnictwa w przedsięwzięciach na rzecz zapewnienia dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży. Partner zaangażowany będzie we wszystkie zadania opisane w projekcie ze wskazaniem funkcji lidera w zadaniu 3.

2. Organizacja pozarządowa (fundacja albo stowarzyszenie)

Partner projektu będący organizacją pozarządową zostanie wybrany w otwartym naborze zgodnie z art. 39 ustawy wdrożeniowej przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Będzie to organizacja pozarządowa ukierunkowana na szeroko pojętą działalność edukacyjną, wspierającą czy pomocową, skierowaną do m.in. ludzi młodych, w tym działającą na rzecz zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz promującą nowoczesne i innowacyjne rozwiązania edukacyjne. NGO wybrana do projektu jako partner winna posiadać usankcjonowaną prawnie strukturę. Pozwoli to na jej uwiarygodnienie jako organizacji mogącej brać udział w projekcie. Partner powinien ponadto posiadać ugruntowaną pozycję na rynku, czyli posiadać co najmniej kilkuletnie doświadczenie. W naborze oceniane będzie w szczególności doświadczenie w pracy z młodzieżą w zakresie wsparcia i profilaktyki związanej ze zdrowiem psychicznym. Zakres działalności instytucji powinien wiązać się z celem głównym projektu i dotyczyć wsparcia i pomocy udzielanej w różnorodnej formule osobom młodym z problemami natury psychicznej czy też wspierać inicjatywy związane z osiągnięciem równowagi emocjonalnej osób wymagających wsparcia lub pozostających w kryzysie psychicznym. W naborze oceniane będzie również doświadczenie w prowadzeniu działań szkoleniowych, w tym w prowadzeniu szkoleń lub innych formach wsparcia dla kadr systemu oświaty z obszaru profilaktyki psychospołecznej lub zdrowia psychicznego lub klimatu społecznego szkoły/placówki lub wsparcia psychologiczno-pedagogicznego na rzecz dzieci i młodzieży.

Zadaniem partnera będzie w szczególności zapewnienie liderki i liderów merytorycznych, którzy będą aktywnie uczestniczyć w projekcie – prowadzić superwizje oraz będą wspierać i przygotowywać szkolnych koordynatorów/koordynatorki na każdym etapie realizacji wdrażania metody. Ponadto liderki i liderzy merytoryczni będą zaangażowani w proces oceny zgłoszeń osób pracujących w szkołach w zawodzie psychologa i pedagoga chcących wdrożyć w swoich placówkach wypracowaną metodę. Będą odpowiedzialni również za udzielanie bieżącego wsparcia a także wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Partner zaangażowany będzie we wszystkie zadania opisane w projekcie zgodnie z określonym podziałem.

Czy projekt będzie projektem grantowym? Nie

Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie:

3 kwartał 2024r.

Przewidywany okres realizacji projektu

1.07.2024–30.11.2028

Szacowany budżet projektu

Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN):

- w roku 2024: 1 009 400
- w roku 2025: 8 560 380
- w roku 2026: 11 740 300
- w roku 2027: 11 756 800
- w roku 2028: 8 003 600

ogółem: **41 070 480**

Wymagany wkład własny beneficjenta (PLN): Nie

Szacowany wkład UE (PLN): 39 016 956

Cross-financing: NIE

Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami

Wskaźniki rezultatu

1. Liczba osób pracujących w szkole w zawodzie psychologa i pedagoga, którzy wdrożyli opracowaną metodę wsparcia rówieśniczego w szkołach
Wartość docelowa dla projektu: 320
2. Liczba szkół, które ukończyły testowanie metody wsparcia rówieśniczego
Wartość docelowa dla projektu: 160
3. Liczba szkół, w których nastąpiła zmiana dotycząca poprawy dobrostanu zdrowia psychicznego młodzieży
Wartość docelowa dla projektu: 128
4. Liczba przetestowanych innowacji społecznych
Wartość docelowa dla projektu: 1

Wskaźniki produktu

1. Liczba osób pracujących w szkołach w zawodzie psychologa i pedagoga, którzy przystąpili do pilotażu wdrożenia metody w szkołach
Wartość docelowa dla projektu: 400
2. Liczba szkół, które przystąpiły do wdrażania metody
Wartość docelowa dla projektu: 200
3. Liczba innowacji przyjętych do dofinansowania

Wartość docelowa dla projektu: 1

Szczegółowe kryteria wyboru projektu

Kryteria dostępu – Nd.

Podpis osoby upoważnionej do podejmowania decyzji w zakresie Rocznego Planu Działania

Miejscowość, data: .....

Podpis osoby upoważnionej: .....

Data zatwierdzenia fiszki w ramach Rocznego Planu Działania: .....

(wypełnia Instytucja Zarządzająca FERS)